

Uchwała Nr 25/451/24/VII
Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 11 czerwca 2024 roku

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2023 r. „Warmińsko-Mazurskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2021-2026”.

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2024 r. poz. 566) oraz pkt 5.3. Rozdziału V „Warmińsko-Mazurskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2021-2026”, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 1/6/21/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 5 stycznia 2021 r. w sprawie uchwalenia „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2021-2026”, a także na podstawie Uchwały Nr 43/649/23/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 września 2023 r. w sprawie zmiany „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2021-2026” obejmującej zmianę nazwy na „Warmińsko-Mazurski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2021-2026”.
uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w 2023 r. „Warmińsko-Mazurskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2021-2026”, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorce Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Zarządu Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

Marcin Kuchciński

Załącznik do uchwały Nr 25/451/24/VII
Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 11 czerwca 2024 r.

Sprawozdanie z realizacji w 2023 roku
„Warmińsko-Mazurskiego Programu Przeciwdziałania
Przemocy Domowej na lata 2021-2026”

Olsztyn, 2024 r.

Spis treści:

Wykaz używanych skrótów:.....	3
Wstęp	4
Bieżąca sytuacja w województwie warmińsko-mazurskim.....	5
Cel szczegółowy 1: Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej....	6
Cel szczegółowy 2: Zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej i zwiększenie dostępności pomocy.....	10
Cel szczegółowy 3: Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjnych i edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc.....	12
Cel szczegółowy 4: Podniesienie kompetencji i doskonalenie umiejętności osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.	14
Cel szczegółowy 5: Wzmacnianie współpracy między instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w Województwie Warmińsko-Mazurskim.	16

Wykaz używanych skrótów:

- **KWP** – Komenda Wojewódzka Policji
- **NK** – Procedura „Niebieskie Karty”
- **PCPR** – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- **PPPD** – Przyjazny Pokój Przesłuchań Dzieci
- **ROPS** – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
- **SOW** – Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej
- **WOTUW** – Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współzależnienia w Giżycku

Wstęp

Sprawozdanie z realizacji w 2023 roku Warmińsko-Mazurskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2021-2026 zostało przygotowane w oparciu o dane przekazane m.in. przez: Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie, Komendę Wojewódzką Policji w Olsztynie, Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej, Przyjazne Pokoje Przesłuchań Dzieci oraz organizacje pozarządowe. Dane statystyczne zestawiono z danymi z lat 2021 oraz 2022.

Analiza danych dotycząca realizacji działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej pozwoliła na wypracowanie wniosków i rekomendacji (w załączeniu), które posłużą poprawie jakości udzielanego wsparcia osobom krzywdzonym, jak również poprawie skuteczności oddziaływań wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy.

Działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w województwie warmińsko-mazurskim realizowane są w oparciu o zapisy Warmińsko-Mazurskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2021-2026.

Program ukierunkowany jest przede wszystkim na zadania mające na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej w województwie warmińsko-mazurskim poprzez rozwój działań profilaktycznych, udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy oraz zintensyfikowanie działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc.

Zgromadzony materiał pozwolił na stworzenie Sprawozdania w oparciu o cele szczegółowe:

- Cel 1 - Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- Cel 2 - Zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej i zwiększenie dostępności pomocy;
- Cel 3 - Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjnych i edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc;
- Cel 4 - Podniesienie kompetencji i doskonalenie umiejętności osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;
- Cel 5 - Wzmacnianie współpracy między instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w województwie warmińsko-mazurskim.

Dokumentami źródłowymi Programu Wojewódzkiego są:

- ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 roku,
- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku,
- ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku,

- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030;
- Strategia polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2030.

Bieżąca sytuacja w województwie warmińsko-mazurskim

- ✓ Z roku na rok zmienia się liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” (raz liczba ta spada, a następnie znów rośnie) – w roku 2021 było to 3 255 rodzin, w roku 2022 – 3 097 rodzin, a w 2023 – 3 262 rodziny (wzrost o 165 NK między rokiem 2022 a 2023).
- ✓ Według sprawozdania przekazanego przez Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie w 2023 r. formularze „Niebieska Karta – A” zostały wypełnione przez następujące podmioty: Policję – 2 445; jednostki organizacyjne pomocy społecznej – 581; jednostki oświatowe – 181; gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych – 25; jednostki ochrony zdrowia – 12; przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej – 10; Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia Dla Osób Doznających Przemocy Domowej – 8.
- ✓ W województwie warmińsko-mazurskim systematycznie maleje ogólna liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że były dotknięte przemocą – w 2023 roku – 2 830; w 2022 roku – 3 087; w 2021 roku – 3 153.
- ✓ Największą grupę osób, wobec których istnieje podejrzenie, że były dotknięte przemocą, stanowią kobiety – w 2023 roku było to 1 899 takich przypadków (w 2022 roku – 2 171 kobiet, w 2021 roku – 2 254 kobiety).
- ✓ W 2023 roku ponownie wzrosła liczba osób małoletnich doświadczających przemocy – było ich 619, to o 52 osoby więcej niż w 2022 roku i o 83 osoby więcej w stosunku do roku 2021.
- ✓ Najczęściej przemocy wobec osób najbliższych dopuszczali się mężczyźni, których w 2023 roku odnotowano 2 135 (w 2022 roku – 2 470, w 2021 roku – 2 438). W 8 przypadkach przemocy wobec osób najbliższych dopuścili się osoby nieletnie (w 2022 roku – 4 osoby nieletnie; w 2021 roku – 12 osób nieletnich).
- ✓ W 2023 roku odnotowano spadek liczby zatrzymanych w związku ze stosowaniem przemocy domowej – o 169 osób w stosunku do roku 2022 (w 2023 roku – 749 osób; w 2022 roku – 918 osób; w 2021 roku – 871 osób). Wskaźnik ten od lat raz rośnie, raz maleje, przy jednoczesnym zachowaniu

trendu świadczącego o tym, że to mężczyźni stanowią zdecydowaną przewagę wśród osób zatrzymanych podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej (w 2023 roku – 94,79%; w 2022 roku – 96,41%; w 2021 roku – 95,64%).

- ✓ Czynnikiem często przyczyniającym się do występowania zjawiska przemocy domowej jest nadużywanie alkoholu. W monitorowanym okresie możemy zaobserwować systematyczny spadek liczby osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc będąc pod wpływem alkoholu (w 2023 roku – 1 238 osób; w 2022 roku – 1 462 osoby; w 2021 roku – 1 493 osoby).
- ✓ W 2023 roku możemy zauważyć utrzymującą się tendencję spadkową liczby osób doprowadzonych celem wytrzeźwienia do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych, izb wytrzeźwień, bądź innych placówek – w 2023 roku spadek do 246 osób z 278 osób w stosunku do roku 2021 (spadek o 11,51%). Jednocześnie wciąż zdecydowaną większość tych osób stanowią mężczyźni (w 2023 roku – 94,72%; w 2022 roku – 95,83%; w 2021 roku – 95,03%).
- ✓ W 2023 r. na działania związane z realizacją zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy przeznaczono z budżetu Samorządu Województwa kwotę 147 065 zł – to o 8 421 zł więcej niż w roku 2022.

Cel szczegółowy 1:

Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wspiera działania mające na celu zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów. Propaguje również działania mające na celu edukację uczniów o zagrożeniach płynących z przemocy domowej, poprzez zlecanie zadań organizacjom pozarządowym w otwartym konkursie ofert. W niniejszym rozdziale zawarto dane dotyczące działań podejmowanych przez Samorząd Województwa, które realizowane były zgodnie z założeniami Warmińsko-Mazurskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2021-2026.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące wskaźników zrealizowanych w 2023 roku w ramach celu 1.

Wskaźnik dotyczący liczby dofinansowanych programów jednostek niepublicznych w ramach otwartych konkursów ofert, dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej – 3 dofinansowane zadania

- ✓ Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w roku 2023 dofinansował jedno zadanie realizowane przez Stowarzyszenie „Wychowanie dla Przyszłości” oraz dwa zadania realizowane przez Fundację MAZURYMEDIA (na wszystkie zadania przeznaczono łącznie 29 500,00 zł):
 1. Stowarzyszenie „Wychowanie dla Przyszłości” zrealizowało zadanie: „Stop przemocy rówieśniczej w szkole”, którego celem było wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców oraz nauczycieli i podniesienie świadomości pełnionej przez nich roli w kształtowaniu umiejętności psychospołecznych dzieci i młodzieży.
 2. Fundacja MAZURYMEDIA zrealizowała zadanie: „MÓWIĘ NIE! PRZEMOCY WOBEK KOBIET”. W ramach działania opublikowano 3 materiały audiowizualne o tytułach: "Przemoc po sąsiedzku. Mówię Nie!"; "Ofiara przemocy. Mówię Nie!" oraz "Sprawca przemocy. Mówię Nie!".
 3. Fundacja MAZURYMEDIA zrealizowała zadanie: „MÓWIĘ NIE!”. W ramach działania opublikowano 2 materiały audiowizualne o tytułach: „Odcienie przemocy – Mówię nie!” oraz „Cyberprzemoc – Mówię nie!”.

Łącznie z zadań skorzystało 85 089 osób, w tym 84 798 osób to odbiorcy kampanii zrealizowanych przez Fundację MAZURYMEDIA.

W 2022 roku dofinansowano jedną organizację pozarządową, która zrealizowała dwa zadania, natomiast w 2021 roku dofinansowano dwie organizacje pozarządowe (dwa zrealizowane zadania).

Wskaźnik dotyczący liczby kampanii – 4 kampanie

- ✓ „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłęstwem”.

W roku 2023 tydzień pomocy osobom pokrzywdzonym przesłęstwem trwał od 22 do 26 lutego i w tym czasie, wszystkie osoby potrzebujące pomocy, mogły uzyskać bezpłatną poradę prawną i psychologiczną, m.in. w sądach, prokuraturach, komendach policji, siedzibach prawniczych samorządów zawodowych czy organizacji pozarządowych w całym województwie. Obchody Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłęstwem związane są z

ustanowieniem 22 lutego Dniem Ofiar Przestępstw i koordynuje je Ministerstwo Sprawiedliwości. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego corocznie włącza się w kampanię poprzez informowanie instytucji świadczących pomoc osobom pokrzywdzonym o możliwości włączenia się w akcję. Dokładne informacje o miejscu i godzinach dyżurów osób, które udzielają w tym czasie wsparcia pokrzywdzonym, były dostępne za pośrednictwem mediów lokalnych oraz stron internetowych instytucji biorących udział w akcji.

✓ Akcja „Otwarte Drzwi”.

Każdego roku wydarzenie to planuje się w grudniu, podczas trwania „Dni Walki z Przemocą”. W tym dniu, osoby: doznające przemocy domowej, stosujące przemoc domową, będące świadkami przemocy domowej oraz posiadające wiedzę o przypadkach występowania przemocy domowej mogły skorzystać z porady psychologa, prawnika, terapeuty, dostały także możliwość założenia Niebieskiej Karty. Wszystkim zainteresowanym udzielane były kompleksowe informacje w zakresie m.in.: praw przysługujących osobom doznającym przemocy domowej, możliwości uzyskania różnych form specjalistycznej pomocy, zgodnie z obowiązującym prawem i kompetencjami instytucji realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz sposobów i możliwości działań, jakie w konkretnym przypadku można podjąć w celu zatrzymania przemocy domowej.

W 2023 roku 97 instytucji włączyło się do udziału w akcji.

✓ „Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny”.

Podczas Dni Rodziny podejmowane są tematy profilaktyki przeciwdziałania najistotniejszym problemom rodzin, w tym przemocy. W 2023 roku szczególną uwagę skierowano w stronę wspólnej odpowiedzialności za rodzinę, która spoczywa na wszystkich jej członkach.

Systematyczny kontakt z lokalnymi koordynatorami tego przedsięwzięcia oraz szeroka promocja sprawia, że każdym Warmińsko-Mazurskim Dniom Rodziny towarzyszy wiele różnorodnych inicjatyw.

Co roku obchody Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny rozpoczynają się uroczystą inauguracją około 15 maja. Konferencję organizuje Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej we współpracy z Radą ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Rokrocznie uroczystości towarzyszą wystąpienia członków komitetu honorowego oraz wykłady inauguracyjne.

Obchody Dni Rodziny kończy uroczyste Zakończenie Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny.

- ✓ Wojewódzkie obchody Kampanii „Biała Wstążka”
23 listopada 2023 roku zorganizowano konferencję mającą na celu upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie skutecznych metod przeciwdziałania przemocy domowej (głównie wobec kobiet, co jest celem nadrzędnym kampanii). W trakcie konferencji wygłoszono trzy wykłady dotyczące: zjawiska wtórnej wiktyimizacji kobiet doznających przemocy domowej, prawa wobec przemocy domowej oraz źródeł występowania przemocy domowej. Wyróżnieni zostali także Kawalerowie Białej Wstążki, tj. mężczyźni, którzy zasłużyli się w pomocy kobietom doznającym przemocy – odznaczono 3 mężczyzn.

W 2022 roku przeprowadzono 4 kampanie, natomiast w 2021 roku – 2.

Wskaźnik dotyczący liczby uczestników konferencji, paneli, szkoleń organizowanych przez Samorząd Województwa lub we współpracy z innymi podmiotami – 330 osób

- ✓ Jedną z ważniejszych konferencji dofinansowywanych oraz wspieranych co roku przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest konferencja upowszechniająca „dobre praktyki” w zakresie skutecznych metod przeciwdziałania przemocy domowej, opisana powyżej. W 2023 roku do udziału w konferencji zaproszono profesjonalistów – przedstawicieli instytucji i organizacji z województwa warmińsko-mazurskiego, zajmujących się pomocą osobom poszkodowanym w wyniku przemocy domowej.
Konferencja została zorganizowana przy współudziale przedstawicieli i ekspertów z województwa, a udział w niej wzięło 80 osób.
- ✓ W roku 2023 Samorząd Województwa wspierając samorządy gminne w realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej zorganizował 3-dniowe szkolenie warsztatowe dla członków i kandydatów do zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy domowej pn.: „Etapy pracy z osobami doznającymi przemocy domowej i stosującymi przemoc domową”. Udział w nim wzięło 120 osób. Na ten cel Samorząd Województwa otrzymał dotację Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w wysokości 100 tys. zł. – szkolenie opisano w Celu szczegółowym 4.
- ✓ Zorganizowano również szkolenie dotyczące zmian do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (aktualnie przemocy domowej), w którym udział wzięli przedstawiciele różnych instytucji pracujących w obszarze przeciwdziałania

przemocy domowej – udział w nim wzięło 130 osób. Szkolenie opisano w Celu szczegółowym 4.

W 2022 roku w konferencjach i szkoleniach organizowanych oraz wspieranych przez Samorząd Województwa uczestniczyło 150 osób, natomiast w 2021 roku – 420 osób.

Cel szczegółowy 2:

Zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej i zwiększenie dostępności pomocy.

Przemoc domowa stanowi powszechny problem, który dotyka wielu rodzin w województwie warmińsko-mazurskim. Z uwagi na skalę problemu ustawodawcy wyposażyli osoby doznające przemocy w narzędzia, które mają zapobiegać przemocy domowej i umożliwić pokrzywdzonym uwolnienie się od sprawców przestępstw. Natomiast instytucje działające w tym obszarze stale reagują na potrzeby osób doznających przemocy i poprawiają jakość świadczonych usług.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące wskaźników zrealizowanych w 2023 roku w ramach celu 2.

Wskaźnik dotyczący liczby utworzonych „Przyjaznych Pokoi Przesłuchań Dzieci” w powiatach – 18

Od wielu lat Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego monitoruje funkcjonowanie w województwie „Przyjaznych Pokoi Przesłuchań Dzieci” – duża część z nich została utworzona z inicjatywy Samorządu. PPPD to miejsce pozwalające na bezstresowe przesłuchanie osób pokrzywdzonych, zwłaszcza gdy są nimi osoby małoletnie lub też dorosłe ofiary przestępstw szczególnie wrażliwych. Celem tworzenia takich pokoi jest zapewnienie dziecku przyjaznych warunków. Jest to miejsce nastawione na potrzeby dziecka, takie które zminimalizuje stres związany z rolą świadka bądź uczestnika rozprawy sądowej i ułatwi uzyskanie od dziecka wiarygodnego materiału dowodowego podczas przesłuchania.

Obecnie w województwie funkcjonuje ich 18.

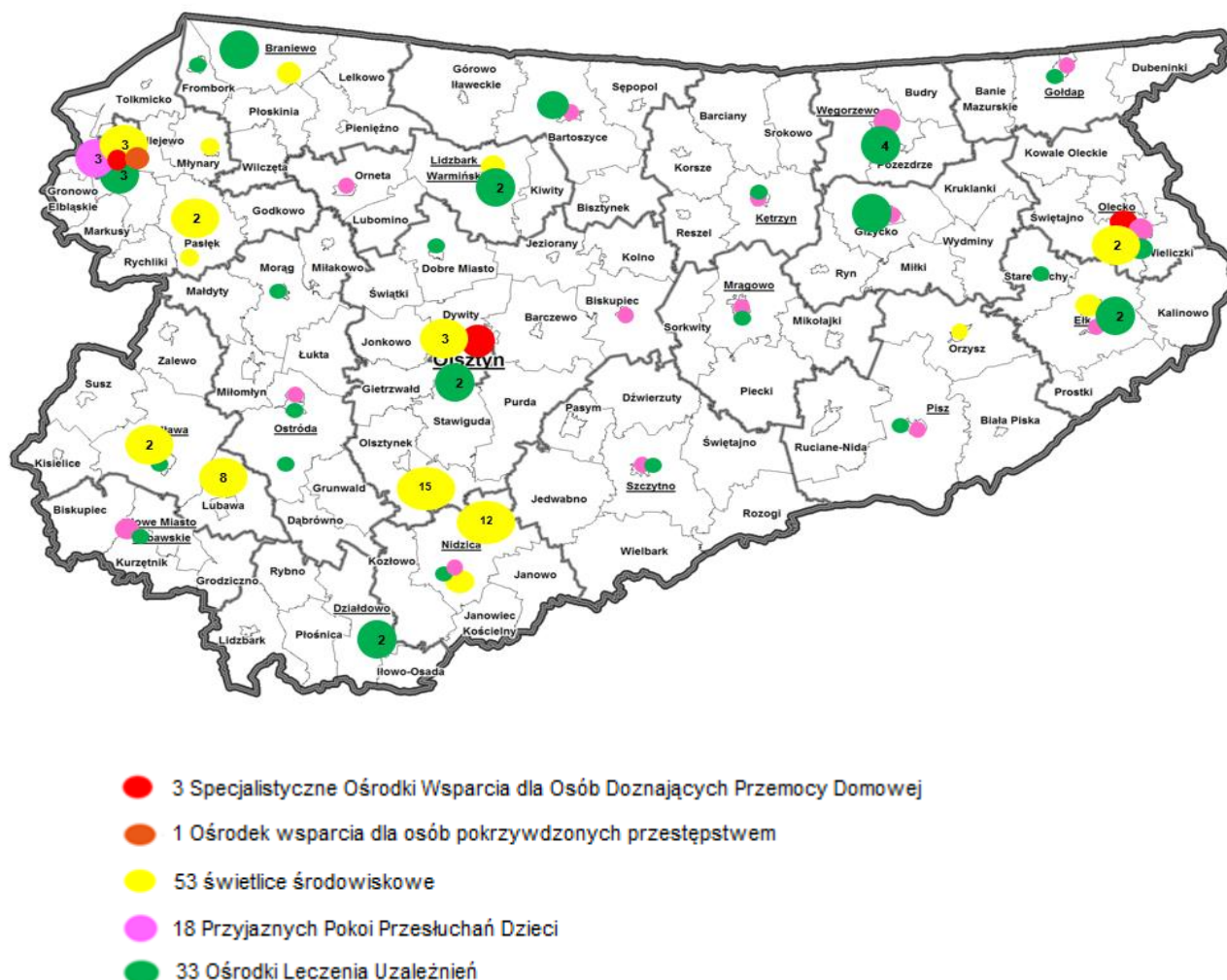
W 2023 roku nastąpił zauważalny wzrost liczby przesłuchań przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Policji, prokuratorów i sędziów w stosunku do roku 2022 – wzrost z 298 do 421 przesłuchań (w 2021 roku przeprowadzono ich łącznie 422).

W 2023 roku, w stosunku do roku ubiegłego, odnotowano wzrost przeprowadzonych badań niemalże o 260%, przy jednoczesnym wzroście sesji terapeutycznych z 342 do 360 sesji.

W latach 2021-2022 w województwie warmińsko-mazurskim również funkcjonowało 18 PPPD.

W celu oferowania pomocy osobom doznającym przemocy domowej we wszystkich powiatach województwa warmińsko-mazurskiego funkcjonują placówki/instytucje, w których osoby uwikłane w przemoc oraz uzależnienia mogą uzyskać pomoc. Informacje na temat placówek przedstawia poniższa mapa.

Mapa 1: Placówki świadczące pomoc osobom doznającym przemocy domowej oraz ośrodki leczenia uzależnień osobom w województwie warmińsko-mazurskim

Pomoc w wyżej wymienionych placówkach jest świadczona m.in. w formie: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej i wsparcia, zapewnienia bezpiecznego

schronienia, a także w przypadku wystąpienia korelacji pomiędzy stosowaniem przemocy domowej, a uzależnieniem od alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych – świadczona jest pomoc w zakresie leczenia i terapii uzależnień.

Wskaźnik dotyczący liczby przeszkolonych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej – 265 osób

- ✓ Szkolenie przeprowadzone w 2023 roku dla członków zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy domowej pn.: „Etapy pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej i stosującymi przemoc domową” oraz szkolenie dotyczące zmian do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (aktualnie przemocy domowej) opisano w Celu szczegółowym 4. Łącznie uczestniczyło w nich 250 osób.

Szkolenia z wyżej wymienionego zakresu organizowano również w latach 2021 oraz 2022 – udział w nich brało 120 osób w każdym roku.

- ✓ W 2023 roku Samorząd Województwa dofinansował również zadanie: „Podnoszenie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego w województwie warmińsko-mazurskim”, które opisano w Celu szczegółowym 4.

Cel szczegółowy 3:

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjnych i edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na samorządy województw obowiązek opracowywania ramowego programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową. Standard prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową określa Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. Programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową stanowią integralną część systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Programy te mają na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące wskaźników zrealizowanych w 2023 roku w ramach celu 3.

Wskaźnik dotyczący liczby osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym – 409 osób

Wskaźnik dotyczący liczby osób po przebyciu programu korekcyjno-edukacyjnego, które powróciły do stosowania przemocy – 28 osób

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej systematycznie zwraca się do gmin z pytaniem, w jaki sposób realizują ramowe programy: ochrony osób doznających przemocy domowej oraz korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową. Najczęściej pojawiającymi się odpowiedziami są, m.in.:

- kierowanie do PCPR,
- prowadzenie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- kierowanie do punktu konsultacyjnego, kampanie edukacyjne, wsparcie psychologiczne, pomoc prawna,
- opracowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

W 2023 roku programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową realizowano w 19 powiatach (w 2022 roku – w 17). Programu nie realizowały powiaty giżycki oraz gołdapski. Łącznie w 2023 roku przystąpiło do nich 409 osób, z czego program ukończyło 295 osób. W 2022 roku przystąpiło: 357 osób, ukończyło: 277 osób; w 2021 roku przystąpiło: 288 osób, ukończyły: 234 osoby. W 2023 roku 28 osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny, powróciło do stosowania przemocy (w 2022 roku – również 28 osób; w 2021 roku – 14 osób).

Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw nałożyła na samorzady województw również obowiązek opracowania ramowych programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Z danych przekazanych przez Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie wynika, że w 2023 roku powiat olsztyński realizował wyżej wymieniony program. Udział w nim ukończyło 11 osób – na 12 przystępujących do programu (w 2022 roku program ukończyło 83% osób, które do niego przystąpiły, natomiast w 2021 roku – 100%).

W monitorowanym okresie na terenie województwa przedstawiciele różnych podmiotów, a szczególnie funkcjonariusze Policji prowadzili działalność informacyjno-edukacyjną w celu ograniczenia zjawiska przemocy domowej.

Poniżej przykładowe działania podjęte w 2023 r.:

- Przedstawiciele Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie uczestniczyli w pracach Wojewódzkiego Zespołu do spraw monitorowania „Warmińsko-Mazurskiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2023-2027”.
- Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie 19 maja 2023 roku przeprowadził szkolenie zawodowe dla policjantów służby prewencyjnej ds. nieletnich oraz powiatowych koordynatorów odpowiedzialnych za problematykę przeciwdziałania przemocy domowej.
- Wojewódzki koordynator ds. procedury przeciwdziałania przemocy domowej na mocy obowiązujących przepisów pozyskał od Wojewody Warmińsko-Mazurskiego wykaz placówek zapewniających miejsca noclegowe/pomoc dla osób pozostających w kryzysie zjawiska przemocy domowej. Wykazy te zostały zamieszczone na stronie internetowej Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie oraz podległych jednostek Policji, w celu dalszego ich wykorzystania w celach służbowych.

Cel szczegółowy 4:

Podniesienie kompetencji i doskonalenie umiejętności osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Przepisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wskazują przedstawicieli zawodów i instytucji, którzy są zobowiązani do podejmowania działań w tym obszarze. Ich realizacja wymaga wiedzy z wielu dziedzin – m.in. prawa, psychologii, pracy socjalnej, pedagogiki, socjologii, medycyny. Dlatego też niezbędne jest, aby osoby, które na co dzień w swojej pracy zawodowej mają lub mogą mieć bezpośredni

kontakt z problematyką przemocy domowej oraz te, które są członkami zespołów interdyscyplinarnych lub grup diagnostyczno-pomocowych, były odpowiednio przeszkolone w tym zakresie oraz podnosiły kompetencje zawodowe. Z tego tytułu Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego inicjuje i dofinansowuje szkolenia dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące wskaźników zrealizowanych w 2023 roku w ramach celu 4.

Wskaźnik dotyczący liczby przeszkolonych osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej – 265 osób

- ✓ W 2023 roku Samorząd Województwa, wspierając samorzady gminne w realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zorganizował w listopadzie 3-dniowe szkolenie warsztatowe dla członków i kandydatów do zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy domowej. W dniach 8-10, 15-17 oraz 22-24 listopada 2023 roku w Mikołajkach przeszkolono 6 grup specjalistów (każda po 3 dni; 24 godziny dydaktyczne dla jednej grupy) – każda grupa liczyła 20 osób. Szkolenie zorganizowano pod nazwą: „Etapy pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej i stosującymi przemoc domową”. Udział w szkoleniu zakładał zdobycie lub pogłębienie przez uczestników wiedzy w następujących obszarach:
 - Wprowadzenie, zebranie oczekiwań, diagnoza sytuacji i stopnia zagrożenia.
 - Diagnoza potrzeb członków rodziny z problemem przemocy, w tym osób doświadczających przemocy, dzieci i osób stosujących przemoc.
 - Diagnoza przyczyn występowania ze strony sprawcy zachowań przemocowych.
 - Metody interwencji.
 - Dziecko krzywdzone z perspektywy procedury NK oraz zagadnienia dot. profilaktyki, rozpoznawania problemu (specyficznych i niespecyficznych symptomów, form, zidentyfikowanych zespołów diagnostycznych, itp.).
 - Oddziaływania psychoterapeutyczne, prawne, socjalne, pedagogiczne, z zachowaniem zasad podmiotowości w korzystaniu ze środków oddziaływania, motywowanie do zmiany – kontekst osoby stosującej przemoc.
 - Udzielanie wsparcia i pomoc psychoterapeutyczna, prawna, socjalna, pedagogiczna, z zachowaniem zasad podmiotowości i dobrowolności w korzystaniu ze środków oddziaływania – kontekst osoby doświadczającej przemocy.
 - Zadania przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, uczestników grup diagnostyczno-pomocowych.
 - Monitorowanie sytuacji rodzin z problemem przemocy, podsumowanie szkolenia.

W latach 2021-2022 szkolenie dla członków i kandydatów na członków zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy domowej ukończyło łącznie 240 osób.

- ✓ W czerwcu 2023 roku zorganizowano szkolenie dotyczące zmian do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (aktualnie przemocy domowej), w którym udział wzięli przedstawiciele różnych instytucji pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. W ramach szkolenia zaprezentowano aspekty prawne w świetle wprowadzonych nowelizacji oraz istotne elementy wpływające na zmiany w funkcjonowaniu zespołów interdyscyplinarnych. W szkoleniu udział wzięło 130 osób.
- ✓ W 2023 roku Samorząd Województwa dofinansował również zadanie: „Podnoszenie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego w województwie warmińsko-mazurskim”. Szkolenia indywidualne, w których udział wzięło 15 osób, prowadził WOTUW w Giżycku – kwalifikacje w zakresie pracy z osobami uzależnionymi oraz będącymi w kryzysie podnosiły również osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. W ramach zadania przeprowadzono również superwizje programów terapeutycznych w 23 placówkach, w których uczestniczyło 135 osób.

W latach 2021-2022 przeszkolono w tym zakresie łącznie 24 osoby w szkoleniach indywidualnych oraz przeprowadzono superwizje w 43 placówkach.

Cel szczegółowy 5:

Wzmacnianie współpracy między instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w województwie warmińsko-mazurskim.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej jasno określa podział zadań pomiędzy wszystkie szczeble samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania temu zjawisku. Regularna, międzysektorowa współpraca wielu instytucji (jednostek samorządu terytorialnego, ośrodków pomocy społecznej, służb mundurowych, organizacji pozarządowych, sądownictwa, oświaty, ochrony zdrowia itp.) może torować drogę do realnego zmniejszenia liczby dokonywanych aktów przemocy w środowisku domowym.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące wskaźników zrealizowanych w 2023 roku w ramach celu 5.

Wskaźnik dotyczący liczby gmin i powiatów włączających się w Dni Walki z Przemocą „Biała Wstążka” i „Otwarte Drzwi” – 97 samorządów lokalnych

- ✓ Co roku, przez 16 dni (od 25 listopada – Międzynarodowy Dzień Przeciw Przemocy Wobec Kobiet – do 10 grudnia – Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka), wiele jednostek, gmin i powiatów włącza się w obchody „Dni Walki z Przemocą”. W tym czasie organizowana jest akcja „Otwarte Drzwi” oraz Kampania „Biała Wstążka” (opisano w Celu szczegółowym 1). W 2023 roku w obchody „Dni Walki z Przemocą” włączyło się 97 samorządów, organizując na terenie gmin i powiatów kampanie i akcje lokalne.

W 2022 roku w akcje i kampanie włączyły się 83 samorzady lokalne, natomiast w 2021 roku – 95 samorządów lokalnych.

Wskaźnik dotyczący liczby konferencji, szkoleń i spotkań poruszających temat przeciwdziałania przemocy domowej w województwie warmińsko-mazurskim – 4 inicjatywy

- ✓ Poza dwoma szkoleniami dla członków i kandydatów na członków zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz jedną konferencją upowszechniającą „dobre praktyki” w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, odbyło się jedno posiedzenie Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie funkcjonującego przy Wojewodzie Warmińsko-Mazurskim, w którego skład powołany jest Pełnomocnik Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego ds. realizacji wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Zespół ten skupia przedstawicieli różnych instytucji i organizacji w województwie zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej. Prace Zespołu skoncentrowane są między innymi na wypracowaniu procedur działań, które usprawnią system przeciwdziałania przemocy domowej.

W 2022 roku w województwie warmińsko-mazurskim zorganizowano 3 konferencje, szkolenia i spotkania poruszające temat przeciwdziałania przemocy domowej, natomiast w 2021 roku – 5.

Monitoring działalności Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej (w Elblągu, Olecku oraz Olsztynie) odbył się za pomocą ankiet. W 2023 roku SOW udzieliły wsparcia łącznie 152 osobom, w tym: 46 kobietom, 102 dzieciom oraz 4 mężczyznom (w 2022 roku – 52 kobietom, 103 dzieciom oraz 3 mężczyznom; w 2021 roku – 50 kobietom oraz 60 dzieciom).

W monitorowanym czasie najczęściej zgłaszanymi problemami przez Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia były: niewystarczające środki finansowe na bieżące funkcjonowanie SOW oraz szkolenia pracowników, trudności kadrowe – brak specjalistów spełniających wymogi kwalifikacyjne, trudności w pozyskiwaniu mieszkania socjalnego/chronionego po opuszczeniu SOW, zbyt długi czas oczekiwania na rozprawy sądowe. Ponadto, w związku ze zmianą rozporządzenia z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz kwalifikacji wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach, problemem był brak możliwości zapewnienia i finansowania supervizji pracownikom SOW.

Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dobrze oceniają współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Wskazywano na szybką wymianę istotnych informacji z instytucjami pomocy społecznej oraz sądami i kuratelą, Policją, zespołami interdyscyplinarnymi.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego co roku monitoruje innowacyjną działalność gmin w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

W 2022 roku Stowarzyszenie Wspierania Działań na Rzecz Osób Potrzebujących Pomocy DROGA w Olsztynku oraz GOPS w Wydminach realizowały zadania, które można uznać za „dobre praktyki”. W 2023 roku za dobre praktyki uznano działania: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłkach, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim, Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom i Rodzinie „ARKA” w Olsztynie, Chrześcijańskiej Misji Pomocy Ludziom Uzależnionym "Nowa Nadzieja" oddział Olsztyn oraz Gminy Kowale Oleckie.

„Dobra praktyka” realizowana przez GOPS w Miłkach:

1. Nazwa/rodzaj praktyki	Centrum dla Rodzin
2. Realizator/współrealizator	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłkach
3. Okres realizacji (od-do)	styczeń 2023 – marzec 2024
4. Do kogo jest skierowana?	wszyscy mieszkańcy gminy Miłki
5. Syntetyczny opis praktyki	Jest to zintegrowany model profilaktyki przemocy domowej, mający na celu zapobieganie przemocy na wczesnym etapie, w ramach tzw. wczesnej profilaktyki. Najistotniejsze i innowacyjne w tym podejściu jest podkreślenie związku pomiędzy

	<p>podniesieniem jakości relacji w związkach oraz wśród członków rodziny, a zmniejszeniem ryzyka wystąpienia zachowań przemocowych.</p> <p>Centrum dla Rodzin oferuje działania profilaktyczne skierowane do wszystkich pokoleń i grup społecznych, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Punkt Pomocy Psychologicznej świadczy usługi dla wszystkich mieszkańców, - Klub Rodzica dba o jakość relacji w rodzinach (zarówno pomiędzy małżonkami/partnerami, jak i na poziomie rodzic – dziecko), - Kurs samoobrony – działanie skierowane do kobiet w wieku produkcyjnym, - oraz terapia małżeńska, wyjazdy rodzinne, szkolenia z procedury Niebieskiej Karty dla nauczycieli szkół gminnych, konkursy profilaktyczne, kampanie profilaktyczne i inne działania.
6. Przybliżona liczba osób uczestniczących (jeżeli można określić)	1 285
7. Obszar realizacji (gmina, powiat, całe województwo)	Gmina Miłki
8. Źródło finansowania	środki Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 i budżet państwa

„Dobra praktyka” realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim:

1. Nazwa/rodzaj praktyki	Projekt „Klucz do mocy bez przemocy”
2. Realizator/współrealizator	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim
3. Okres realizacji (od-do)	czerwiec 2023 – grudzień 2023
4. Do kogo jest skierowana?	Kompleksowe wsparcie adresowane do rodzin i dzieci zagrożonych problemem przemocy, wykazujących problemy w obszarze opiekuńczo-wychowawczym a także osób podejmujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej (członkowie zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych).
5. Syntetyczny opis praktyki	W ramach ww. projektu odbyły się m.in.: „warsztaty wychowania bez przemocy”. Celem warsztatów było przekazanie rodzicom niezbędnej wiedzy na temat rozwoju dziecka, mechanizmów psychologicznych wychowania - wyćwiczenie umiejętności wychowawczych - konstruktywnego reagowania w trudnych sytuacjach wychowawczych, jak również radzenia sobie z częstymi zaburzeniami zachowania, zapobieganie powielaniu złych wzorców wychowawczych,

	<p>a propagowanie prawidłowych metod wychowawczych. Efektem pośrednim jest uformowanie się grupy wsparcia rodzin z podobnym problemem. Rodziny po zakończeniu działań spotykają się, wspierają.</p> <p>Utworzono punkt zdalnej pomocy specjalistycznej, który stanowi formę zapewnienia szybkiej pomocy i kontaktu ze specjalistą w przypadku, kiedy potrzeba wsparcia jest nagła, a specjalista nie może dojechać na spotkanie, lub gdy osoba potrzebująca pomocy ze względu na bariery komunikacyjne związane ze stanem zdrowia czy barierami transportowymi nie będzie w stanie dotrzeć na planowany termin spotkania. Jest to innowacyjna forma wsparcia uwzględniająca potrzeby osób ze specjalnymi potrzebami oraz osób będących w kryzysie.</p>
6. Przybliżona liczba osób uczestniczących (jeżeli można określić)	60 osób
7. Obszar realizacji (gmina, powiat, całe województwo)	Gmina Wiejska Lidzbark Warmiński
8. Źródło finansowania	Zadanie realizowane w ramach Programu Ochrony „WSPIERANIE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W TWORZENIU SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE”

„Dobra praktyka” realizowana przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie ARKA:

1. Nazwa/rodzaj praktyki	Pomoc specjalistyczna dla dzieci doświadczających krzywdzenia
2. Realizator/współrealizator	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie ARKA
3. Okres realizacji (od-do)	styczeń 2023 – grudzień 2023
4. Do kogo jest skierowana?	<p>Trzy grupy odbiorców:</p> <p>a) dzieci (0-18 lat), które doświadczają przemocy fizycznej, emocjonalnej, seksualnej oraz dzieci i ich rodziny, co do których istnieje podejrzenie doświadczania przemocy - 30 osób;</p> <p>b) rodzice „niekrzywdzący”, opiekunowie w rodzinach zastępczych i adopcyjnych oraz rodzinstwo dzieci objętych opieką placówki - 30 osób;</p> <p>c) profesjonaliści, pracujący w instytucjach oświatowych, opiekuńczych, pomocy społecznej, wymiaru sprawiedliwości, ochrony zdrowia, itp. - 40 osób.</p>
5. Syntetyczny opis praktyki	Celem zadania było zapewnienie dzieciom - ofiarom przemocy oraz ich rodzinom (z terenu Olsztyna i okolic, w przyszłości także z województwa) możliwości dostępu do bezpłatnego

	<p>korzystania z indywidualnej i grupowej pomocy psychologicznej i terapeutycznej</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udzielenie pomocy psychologicznej dzieciom- ofiarom krzywdzenia, - przeprowadzenie psychoterapii dla dzieci i młodzieży, - zorganizowanie 2 szkoleń specjalistycznych dla osób pracujących w placówkach zajmujących się dziećmi (szkoły, przedszkola, żłobki, świetlice, MOPS itp.) z zakresu interwencji kryzysowej oraz zasad ochrony dzieci przed krzywdzeniem - cykl terapeutyczny dla dzieci zagrożonych krzywdzeniem oraz ich rodziców lub opiekunów w oparciu o założenia Programu Lighthouse.
6. Przybliżona liczba osób uczestniczących (jeżeli można określić)	<p>liczba uczestniczących osób: 122</p> <p>w tym liczba:</p> <p>kobiet: 52</p> <p>mężczyzn: 24</p> <p>dzieci: 46</p>
7. Obszar realizacji (gmina, powiat, całe województwo)	Miasto Olsztyn oraz Powiat Olsztyński
8. Źródło finansowania	Dofinansowanie udzielone przez Miejski Zespół Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Olsztynie (środki pochodzą z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Olsztyna)

„Dobra praktyka” realizowana przez Chrześcijańską Misję Pomocy Ludziom Uzależnionym "Nowa Nadzieja" oddział Olsztyn:

1. Nazwa/rodzaj praktyki	Program „Punkt Zwrotny”
2. Realizator/współrealizator	Chrześcijańska Misja Pomocy Ludziom Uzależnionym "Nowa Nadzieja" oddział Olsztyn
3. Okres realizacji (od-do)	Cyklicznie od marca 2012 do dziś
4. Do kogo jest skierowana?	Rodziny wielodzietne, w kryzysie, z trudnościami emocjonalnymi, socjalno-bytowymi, komunikacyjnymi, w których dochodzi do przemocy oraz występuje problem uzależnień od alkoholu, narkotyków, hazardu oraz substancji psychoaktywnych, najczęściej długotrwale pozostające bez pracy.
5. Syntetyczny opis praktyki	Program polega na objęciu wsparciem maksymalnie 5 rodzin, w których występują ww. dysfunkcje. Praca z daną rodziną trwa nie krócej niż pół roku i nie dłużej niż jeden rok i jest realizowana poprzez:

	<p>1. Wspieranie rodziny poprzez konsultacje i działania o charakterze edukacyjnym w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi - dbania o zdrowie, - gospodarowania budżetem domowym - wykonywania prac na rzecz domu, oraz ich podziału na członków rodziny, - pozyskiwania usług na rzecz domu i rodziny, - usamodzielniania się poprzez uzupełnianie wykształcenia i podjęcie pracy, - dbałości o edukację i rozwój dzieci. <p>2. Propagowanie wzorców prawidłowego funkcjonowania społecznego poprzez edukację i trening w zakresie obowiązujących norm współżycia społecznego.</p> <p>3. Udzielanie informacji rodzinom – (m.in. kwestie prawne, możliwość korzystania z placówek)</p> <p>4. Inicjowanie działań zmierzających do zapobiegania wykluczeniu osób, rodzin i grup społecznych.</p>
6. Przybliżona liczba osób uczestniczących (jeżeli można określić)	<p>W danym cyklu ok 5 rodzin, a zatem ok 20-30 osób.</p> <p>Do tej pory do programu przystąpiło 53 rodziny, ukończyło program 42.</p>
7. Obszar realizacji (gmina, powiat, całe województwo)	Miasto Olsztyn
8. Źródło finansowania	Dofinansowanie udzielone przez Miejski Zespół Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Olsztynie (środki pochodzą z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Olsztyna)

„Dobra praktyka” realizowana przez Gminę Kowale Oleckie:

Nazwa/rodzaj praktyki	Otwórz się na pomoc – telewizja interaktywna
Realizator/współrealizator	Polska Press Sp. z o. o.
Okres realizacji (od-do)	maj 2022 – grudzień 2023
Do kogo jest skierowana praktyka?	Młodzież, rodzice, nauczyciele
Syntetyczny opis praktyki	Produkcja filmów interaktywnych wraz z historiami i poradami dla rodziców i młodzieży, których celem jest profilaktyka, głównie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu oraz zapobiegania przemocy w szkole. W filmach tych

	każdy może wybrać własne zakończenie – dokonać wyboru, pokierować losem osób w filmie.
Przybliżona liczba osób uczestniczących (jeśli można określić)	250 osób
Obszar realizacji praktyki (gmina, powiat, całe województwo)	Gmina Kowale Oleckie
Źródło finansowania	Środki z opłat na przeciwdziałanie negatywnym skutkom nadużywania alkoholu na terenie Gminy Kowale Oleckie – środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym.

Wnioski i rekomendacje wynikające ze sprawozdania **z realizacji w 2023 roku**
„Warmińsko-Mazurskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2021-2026”

L.p.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat	Sposób wdrożenia
1	Dotychczasowe działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej przyczyniły się do zaktywizowania samorządów gminnych i powiatowych, które zaczęły włączać się w działania w ramach kampanii „Biała Wstążka”.	Inicjowanie gmin do organizowania własnych lokalnych wydarzeń akcentujących ten istotny problem społeczny jakim jest przemoc domowa.	Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Powiaty i Gminy, OPSy, Policja, Sądy, Prokuratura, Organizacje pozarządowe.	Promocja działania poprzez zlecenie zadania polegającego na organizacji kampanii „Biała Wstążka” w otwartym konkursie ofert dla organizacji pozarządowych.
2	Istnieje potrzeba dalszego podnoszenia kwalifikacji przez specjalistów pracujących w środowiskach dotkniętych przemocą, m.in. z zakresu dialogu motywującego oraz w obszarze przeciwdziałania przemocy.	Nadal należy wspierać oraz kontynuować szkolenia kadry, które podnoszą jej umiejętności do prowadzenia efektywniejszej pracy z osobami uwikłanymi w przemoc domową.	Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Powiaty i Gminy, Konwent pełnomocników i koordynatorów gminnych ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, OPSy, Zespoły Interdyscyplinarne, Policja, Oświata, Sądy, Prokuratura, Organizacje pozarządowe, Ochrona Zdrowia.	Organizowanie szkoleń dla osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy.

3	Brak ciągłości programów oddziałujących na osoby stosujące przemoc domową.	Umożliwić i zapewnić ciągły dostęp do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym.	PCPR-y, NGO, Powiaty, Miasta na prawach powiatu, Podmioty, którym powiat zlecił to zadanie.	Zapewnienie szkoleń dla specjalistów pracujących osobami stosującymi przemoc domową.
4	Nadal głównym problemem w realizacji skutecznych działań pomocowych na rzecz osób doznających przemocy domowej jest niewystarczająca koordynacja i współpraca w zakresie przeciwdziałania przemocy między instytucjami.	Należy kontynuować działania na rzecz stworzenia sprawnego systemu pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na poziomie lokalnym.	Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Powiaty i Gminy, Policja, Sądy, OPSy, Wojewoda Warmińsko-Mazurski, Prokuratura, Organizacje pozarządowe.	Kontynuowanie wymiany doświadczeń podczas narad szkoleniowych, spotkań sądów i prokuratury, szkoleń.
5	Coraz więcej gmin włącza się w akcję „Otwartych Drzwi”.	Nadal nagłaśniać akcję „Otwartych Drzwi” poprzez ponowne włączenie mediów.	Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Powiaty i Gminy, OPSy, Gminne Komisje RPA, Organizacje pozarządowe.	Organizowanie akcji „Otwarte Drzwi” i zachęcanie jednostek samorządu lokalnego oraz organizacji pozarządowych do wzięcia udziału w akcji.